

WONINGWET IN DE PRAKTIJK

BESTUURDERS EN
COMMISSARISSEN

VERSIE 1, 23 JUNI 2015

vereniging van
woningcorporaties

vereniging van toezichhouders in woningcorporaties

BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN

Met de nieuwe Woningwet gelden strengere regels voor de benoeming van bestuurders en commissarissen van woningcorporaties. Bestuurders en commissarissen worden vanaf 1 juli 2015 getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid bij hun benoeming.

1. WAT STAAT ER IN DE WET?

- Wanneer een woningcorporatie (nieuwe) bestuurders of commissarissen voor de raad van toezicht (RvT) wil (her)benoemen, moet deze persoon een geschiktheids- en betrouwbaarheidstoets (*fit & propertest*) ondergaan.
- De Autoriteit Woningcorporaties voert deze fit & propertest namens de minister uit. Uit deze test volgt een positieve of negatieve zienswijze. Een positieve zienswijze is een vereiste voor (her)benoeming.
- De 'benoeming' als bedoeld in de wet, waaraan een zienswijze over de geschiktheid en betrouwbaarheid vooraf moet zijn gegaan, is de datum van het besluit tot benoeming. Ligt deze datum vóór 1 juli a.s. dan heeft de Woningwet op deze benoeming geen invloed en geldt dus ook niet de verplichting tot het doorlopen van de fit en proper toets door de Autoriteit Woningcorporaties. Ook niet indien de datum van aanvang van de werkzaamheden (feitelijke ingang benoeming) ná 1 juli is gelegen.
- In de nieuwe Woningwet staat welke (neven)functies niet te combineren zijn met een bestuurders- of commissarisfunctie bij woningcorporaties.

2. DE REGELS VOOR BENOEMINGEN

GESCHIKTHEIDS- EN BETROUWBAARHEIDSTOETS

- De woningcorporatie meldt het voornemen om een commissaris of bestuurder te (her)benoemen bij de Autoriteit Woningcorporaties via het digitaal [meldingsformulier](#)
- Met de melding worden de volgende stukken meegestuurd:
  - Het curriculum vitae;
  - Het gebruikte functieprofiel;
  - De gevolgde selectieprocedure (niet vereist bij herbenoeming);
  - Een motivering waarbij de corporatie ingaat op competenties, eventuele antecedenten en geschiktheid in relatie tot de rest van het bestuur of raad van toezicht. De corporatie maakt hierbij gebruik van de [geschiktheidsmatrix](#) ;
  - Het door de kandidaat ingevulde [betrouwbaarheidsformulier](#) ;
  - Een [Verklaring Omtrent het Gedrag](#), gericht op de functie van bestuurder of commissaris bij een woningcorporatie;
  - Drie referenties (niet vereist bij herbenoeming).
> [Vindplaats: Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015, Artikel 6, \(p. 2\)](#)
- De Autoriteit Woningcorporaties voert de toets uit, namens de minister. Nieuwe bestuurders of commissarissen hebben een positieve zienswijze over hun geschiktheid en betrouwbaarheid nodig voor hun benoeming.
- De minister (in de praktijk: de Autoriteit Woningcorporaties) moet deze zienswijze binnen vier weken geven. Deze termijn kan eenmalig met maximaal vier weken worden verlengd.
- De termijn begint te lopen vanaf het moment dat de Autoriteit Woningcorporaties heeft bericht dat het dossier compleet is. Hiervoor staat maximaal één week. De totale doorlooptijd bedraagt dus maximaal negen weken. Als het de Autoriteit Woningcorporaties niet lukt binnen de wettelijke termijn een zienswijze te geven, wordt van rechtswege een positieve zienswijze gegeven.
- De zienswijze heeft in elk geval betrekking op:
  - Geschiktheid: opleiding, kennis, (werk)ervaring, competenties (zie **Achtergrondinformatie**). Bij herbenoeming mag de geschiktheidstoets minder uitgebreid zijn.
  - Betrouwbaarheid: handelen (of nalaten) in het verleden, eventueel voorgenomen handelen bij de woningcorporatie en antecedenten (strafrechtelijk, financieel, etc.).
  - De aard, zwaarte en omvang van de beoogde functie en de werkzaamheden van de woningcorporatie.
- Indien de Autoriteit Woningcorporaties dit nodig vindt, volgt nader bronnenonderzoek. Ook kan de Autoriteit Woningcorporaties gesprekken aangaan met de referenten en de kandidaat zelf. De Autoriteit Woningcorporaties heeft aangegeven dat in ieder geval in de beginfase met iedere kandidaat en alle referenties gerichte gesprekken zullen worden gevoerd.

- Op een negatieve zienswijze staat geen bezwaar open. De Autoriteit Woningcorporaties heeft aangegeven dat een concept-negatieve zienswijze altijd aan de kandidaat zal worden voorgelegd om deze de gelegenheid te geven feitelijke onjuistheden te corrigeren.
> Vindplaats: Woningwet, Artikel 25 lid 2 (p.10) en Artikel 30, lid 3 (p. 14) en Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015, Artikel 19 (p. 11) & Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015, Artikel 7, (p. 3)

BENOEMING VAN BESTUURDERS

- Een bestuurder wordt voor maximaal vier jaar benoemd en kan telkens voor maximaal vier jaar worden herbenoemd.
- Een bestuursfunctie is onverenigbaar met:
  - Lidmaatschap van het bestuur van een andere woningcorporatie of andere rechtspersoon of vennootschap. Uitzondering: dochtermaatschappijen en maatschappelijke organisaties (alleen als de raad van toezicht dat goedkeurt);
  - Lidmaatschap van een ander orgaan bij de eigen of een andere woningcorporatie of een andere functie bij de eigen of een andere woningcorporatie;
  - Een eerder lidmaatschap van het bestuur of de raad van toezicht van een woningcorporatie die ten tijde van dat lidmaatschap een aanwijzing heeft gekregen wegens ondeugdelijke bedrijfsvoering, of die onderworpen is geweest aan een van de andere bij de wet benoemde toezichtsmaatregelen, zoals onder meer omschreven in artikel 25, lid 4d van de Woningwet;
  - Lidmaatschap van een college van burgemeester & wethouders, college van Gedeputeerde Staten, dagelijks bestuur van een waterschap of een organisatie die de belangen van gemeenten, provincies of waterschappen behartigt;
  - Een functie bij de overheid (Rijk, provincie, gemeente, waterschap) wanneer hierdoor betrokkenheid kan ontstaan bij het beleid van de woningcorporatie of bij de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid van de overheid.
- Als een kandidaat eerder een bestuurs- of toezichtfunctie had bij maatschappelijke organisatie, moet hij of zij verklaren dat deze organisatie nooit een aanwijzing of maatregel heeft gekregen door (nalatig) handelen van de betreffende kandidaat.
- De kandidaat moet verklaren dat hij of zij nooit is veroordeeld voor een financieel-economisch misdrijf.
> Vindplaats: Woningwet, Artikel 25 lid 3, 4 & 5 (p.10)

BENOEMING VAN COMMISSARISSEN

- Een commissaris wordt voor maximaal vier jaar benoemd en kan één maal voor maximaal vier jaar worden herbenoemd.
- De commissarissen binnen een raad van toezicht moeten onafhankelijk en kritisch kunnen opereren en mogen geen persoonlijk belang hebben in de woningcorporatie. Wel kan een commissaris huurder van een woning van de corporatie in kwestie zijn.
- Het commissariaat is onverenigbaar met:
  - Lidmaatschap van het bestuur van een woningcorporatie;
  - Een functie bij een maatschappelijke organisatie, indien een bestuurder van de desbetreffende woningcorporatie tevens bestuurder is bij deze maatschappelijke organisatie;
  - Een eerder lidmaatschap van het bestuur van de woningcorporatie in kwestie;
  - Een eerder lidmaatschap van het bestuur of raad van toezicht van een woningcorporatie die ten tijde van dat lidmaatschap een aanwijzing heeft gekregen wegens ondeugdelijke bedrijfsvoering, of die onderworpen is geweest aan een van de andere bij de wet benoemde toezichtsmaatregelen, zoals onder meer omschreven in artikel 30, lid 6c van de Woningwet;
  - Lidmaatschap van een toezichthoudend orgaan (raad van toezicht of raad van commissarissen) waarvan een andere commissaris van de raad van toezicht óók lid is;
  - Lidmaatschap van een college van burgemeester & wethouders, college van Gedeputeerde Staten of dagelijks bestuur van een waterschap van een gebied waarbinnen de woningcorporatie werkt, of een organisatie die de belangen van gemeenten, provincies of waterschappen behartigt;
  - Een functie bij de overheid (Rijk, provincie, gemeente, waterschap) indien hierdoor betrokkenheid kan ontstaan bij het beleid van de woningcorporatie of bij de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid van de overheid.

- Als een kandidaat eerder een bestuurs- of toezichtfunctie had bij een maatschappelijke organisatie, moet hij of zij verklaren dat deze organisatie nooit een aanwijzing of maatregel heeft gekregen door (nalatig) handelen van de betreffende kandidaat. De kandidaat moet tevens verklaren dat hij of zij nooit is veroordeeld voor een financieel-economisch misdrijf.

> Vindplaats: Woningwet, Artikel 30 lid 4-7 (p.14)

3. HOE IS DE NALEVING GEREGELD?

- Een benoeming zonder positieve zienswijze is onrechtmatig. De Autoriteit Woningcorporaties kan een woningcorporatie een sanctie (bestuurlijke boete) opleggen indien een bestuurder of commissaris zonder zienswijze of zonder positieve zienswijze is benoemd.
- De Autoriteit Woningcorporaties kan woningcorporaties aanspreken, wanneer deze signalen of vragen ontvangt over de geschiktheid of betrouwbaarheid van een (beoogde) bestuurder of commissaris.

> Bron: Ministerie van BZK (juni 2015)

4. ACHTERGRONDINFORMATIE

Binnen de geschiktheidstoets wordt ook gekeken naar de competenties die een bestuurder of commissaris heeft. In de AMvB bij de wet is opgenomen welke competenties een bestuurder of commissaris moet hebben.

BESTUURDER

- Authenticiteit: consistent en open;
- Besluitvaardig: tijdige besluiten en –oplossingen;
- Integriteit en moreel besef: moreel, ethisch en aanspreekbaar;
- Leiderschap: inspirerend, motiverend, stimulerend en gericht op draagvlak;
- Maatschappelijke verantwoordelijkheid: specifieke (maatschappelijke) rol woningcorporaties;
- Overtuigingskracht;
- Resultaat- en klantgerichtheid: (kosten)efficiënt, doelgericht en in staat prioriteiten te stellen;
- Samenwerkingsvermogen;
- Visie: realistisch, toekomstgericht en risicobewust;
- Zelfreflectie.

COMMISSARISSEN:

- Authenticiteit: consistent en open;
- Bestuurlijk inzicht: realiteitszin, gezond verstand en bewustzijn van complexiteit woningcorporaties;
- Helikopterview;
- Integriteit en moreel besef: moreel, ethisch en aanspreekbaar;
- Maatschappelijke verantwoordelijkheid: besef van specifieke (maatschappelijke) rol woningcorporaties;
- Onafhankelijke oordeelsvorming: lastige vragen durven stellen;
- Teamspeler;
- Visie: realistisch, toekomstgericht en risicobewust;
- Voorzittersvaardigheid: indien van toepassing;
- Zelfreflectie.

> Vindplaats: Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015, Bijlage I bij Artikel 19 (p. 70)

5. MEER INFORMATIE

- Op de [website van het ILT](#) is meer informatie te vinden over de fit & propertest. Ook zijn daar de verschillende formulieren te vinden.
- In het [Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015, Bijlage II bij artikel 19 \(p. 74\)](#) is meer informatie opgenomen over het antecedentenonderzoek.